

KAŽIPOT

Mesečnik slovenske skupnosti

Ureja uredniški odbor:

Milan Grlica, Marjana Mirković, Darko Mohar, Vitomir Vitaz
Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška

Odgovorna urednica

Marjana Mirković
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
GSM: +385 (0)91 593 60 86

Izdajatelji:

Slovenski dom KPD Bazovica,
bazovica@bazovica.hr
Svet slovenske narodne manjšine Reke
Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

ISSN 1845-503

Oblikovanje

Branko Lenić

Tisk: Tiskara «Sušak»

Prelom in tehnično urejanje:
Ri-TaCom, Reka

Mesečnik finančno podpirajo:

Republika Slovenija
Mesto Reka
Primorsko-goranska županija

Naklada: 500 izvodov

Naslovnica -
kopija strani iz arhiva OŠ Mateotti-
-slovenski oddelek

Karikatura:
Bojan Grlica

SLOVENSKI DOM KPD «BAZOVICA»

tajništvo, knjižnica in klubski prostori
torek in četrtek (**september-junij**):
10.00 – 12.00, 18.00 – 20.00
tel.: 215 406, fax: 334 977
el. pošta: slovenski-dom-@ri.htnet.hr
tel.: + 385 51 324 321, 215 406
MePZ – vaje ponedeljek:
18.00 – 21.00

Dramska skupina - sredi, po dogovoru
Folklorno-plesna skupina
torek in četrtek: 19.00 – 21.00
Dop. pouk slovenskega jezika in kulture
ponedeljek, torek in sredi:
18.00 – 21.00
Planinska skupina - torek:
20.00 – 21.30
Svet slovenske narodne manjšine Reke
četrtek: 10.00 – 12.00
Svet slovenske narodne manjšine PGŽ
sredi: 10.00 – 12.00
vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

Kažipot, julij-avgust 2005, št. 04-05,
letnik I.

Kazalo:

- 3.... Pisma članov in bralcev
Obvestilo
- 4.... Obisk v BiH
- 8.... Dogodki v juniju
- 15... Napovednik za julij-avgust 2005
- 19... Iz dela SKPD Lovran
- 20... Aktualno

EGON IN METKA / POPUST V TRGOVINAH

PISMA ČLANOV IN BRALCEV:

Poštovano uredništvo Kažipota, dragi člani Bazovice!

Pravkar sem prejela že 3. številko vašega mesečnika in se prav lepo zahvaljujem za redno pošiljanje le-tega, saj lahko tako z zanimanjem spremljam delo vašega in nekoč tudi mojega društva in se ob tem rada spominjam prijetnih in delavnih let, ko sem bila še z vami.

Čestitam vam k vašemu Kažipotu – zares daje zanimive prispevke in vsestranske informacije o vašem delovanju.

Ponosna sem na vaše delo, saj v zamejstvu ohranjate našo slovensko besedo in pesem – naše slovenske korenine in ste tudi vzgled sodelovanja z narodi, s katerimi sobivate na Reki.

Želim vam še veliko delovnih uspehov in prijetnega druženja in vas vse prisrčno pozdravljam.

Vaša nekdanja članica in tajnica Vilma Bilič

V Kamnici pri Mariboru, dne 14. 06. 2005

OBVESTILO

Pred 60-letnico delovanja KPD Bazovica (2007): V okviru priprav na jubilej želi društvo zbrati čim več gradiva in dokumentacije o delovanju Bazovice in slovenske šole (slike, dopisi, izkaznice, izrezki iz časopisov ipd.), zato vse člane in druge rojake prosimo, da nam vse, kar imajo, prinesejo v tajništvo in odstopijo na vpogled oz. kopiranje. Gradivo bo v celoti vrnjeno lastnikom. Za sodelovanje in pomoč pri obnavljanju in izpopolnjevanju že obstoječega arhiva se vnaprej najlepše zahvaljujemo.

Portorož maj 1955

Maj: Obisk v BiH

Darko Mohar: Planinci KPD «Bazovice» v Kaknju

Planinci KPD «Bazovica» smo bili od 25. do 29. maja na obisku v Bosni in Hercegovini, pri rojakih, organiziranih v «Slovenskem združenju građana» v Kaknju in v Slovenskem kulturnem društvu «Cankar» v Sarajevu. Po prihodu v Kakanj, 26. maja v jutranjih urah, so nas v prostori društva pristrčno sprejeli člani na čelu s predsednikom Jožefom Špringerjem in podpredsednico Olgo Čović. Po krajšem počitku in pogovoru smo planinci položili šopek na spomenik rudarjem, ponesrečenim v težki nesreči leta 1965, ko je življenje izgubilo 128 rudarjev. Polaganje cvetja je spremljala tudi lokalna televizija. Pred spomenikom sta goste z zelo toplimi in emotivnimi besedami nagovorila Stjepan Ivić, ki je kot predsednik Odbora za sprejem planincev skrbel za organizacijo bivanja v Kaknju in Sarajevu ter Fikret Kobilica, predsednik fonda «7. juni», ki skrbi za otroke ponesrečenih rudarjev. Prihod planincev v Kakanj je spremljal tudi Radio BiH.

Krajsi sprehod po mestu Kakanj ter obisk dnevnega kopa rudnika so potrdili misel, da je «Rudnik Kakanj» osnova vsega življenja v mestu. Popoldne smo planinci obiskali eno najstarejših mošej in enega izmed treh najstarejših frančiškanskih samostanov v BiH, ki se eden poleg drugega nahajata v mestu Kraljeva Sutjeska. Imam Adem efendija Heganović in dr. fra Stjepan Duvnjak sta skozi preteklost objektov predstavila zgodovino Bosne. Njuna govora in tudi ohranjena verska objekta sta pokazala, da je v BiH mogoče skupno življenje različnih narodov in ver. To ugotovitev so vsakodnevno potrdila tudi druga ogajanja med bivanjem planincev v BiH.

V Kraljevi Sutjeski je bilo posebej pristrčno srečanje z Josipom Brđanovićem, direktorjem tamkajšnjega podjetja «Turist info» in njegovim optimizmom z željo, da iz Kraljeve Sutjeske ustvari turistično točko. Bivanje planincev v tem kraju je pokazalo, da ima za optimizem veliko zelo dobrih razlogov.

Pred odhodom v Sarajevo je planince naslednjega dne sprejel direktor «Rudnika Kakanj» Haris Neimarlija, razglašen za najboljšega menadžerja v BiH leta 2004. On je tudi sam sin rudarja, smrtno ponesrečenega v nesreči leta 1965. Pogovor je stekel o delovanju rudnika, finančnih uspehih, predvsem o socialni skrbi za sedanje in bivše delavce ter ekologiji, preteklosti, sedanjosti in prihodnosti rudnika, mesta Kakanj in celotne BiH.

V Sarajevu so nas najprej sprejeli v Slovenskem kulturnem društvu «Cankar» na čelu s predsednico Dino Maksumović. «Cankar» je lani slavil 70. obletnico delovanja. V dneh našega obiska so organizirali tradicionalno kulturno prireditev «Cankarjevi dnevi». Letos naj bi jo predvidoma zaključil nastop dramske skupine KPD «Bazovica» s predstavo «Piknik s tvojo ženo», a je zaradi bolezni glavne igralko Loredane Jurković predstava, žal, odpovedana in preložena na jesen. V SKD «Cankar» so planinci navezali stike tudi s starosto bosanskih planincev Dragom Bozja, sicer konzultantom Fundacije za zaščito Bjelašnice, Igmana, Treskavice in kanjona Rakitnice. Dogovorili smo se za sodelovanje planincev iz obeh društev.

V popoldanskih urah nas je v Veleposlaništvu Republike Slovenije v BiH sprejel konzul Aladar Belec s sodelavko. Pogovarjali smo se o ohranitvi slovenskega jezika in slovenstva pri rojakih v BiH in na Hrvaškem.

V soboto so domačini v Kaknju poskrbeli, da je srečanje dobilo tudi planinski značaj. Na peturni planinski pohod na Bobovac, kjer so ostanki središča srednjeveške bosanske države, nas je skozi divjo in romantično sotesko reke Bukovice povedel mladi vodič Saša.

Osrednji dogodek štiridnevnega srečanja pa je bilo sobotno popoldansko druženje s člani slovenskih društev iz Zenice, Breze in Kaknja. Srečanje je s svojim prihodom počastil tudi kakanjski župan Mensur Jašarspahić.

V nedeljo smo petnajst ur trajajočo vrnitev na Reko popestrili z obiskom starih bosanskih mest Travnika, Jajca in Ključa. Naključna srečanja s posamezniki v teh mestih so potrdila odprtost bosanskega človeka.

Obisk planincev Bazovice je Slovincem v BiH veliko pomenil, kot rezultat so številna srečanja in navezani stiki, spodbuda za nadaljnje delo, nove ideje in dogovori o sodelovanju. Žal, je treba pripomniti, da celoten projekt, napovedan v načrtu dejavnosti KPD Bazovica za tekoče leto, Urad RTI za Slovence v zamejstvu in po svetu ni prepoznal kot koristnega in zanj ni namenil niti tolarja tako, da smo stroške v celoti krili sami, domačinom v Sloven-

skem združenju v Kaknju pa so stroške pokrili sponzorji. Znano je, da so takšna srečanja veliko bolj učinkovita kot mnoge in veliko dražje «okrogle mize o položaju in medsebojnem sodelovanju manjšin», ali pa tiste «o strpnosti med pripadniki različnih narodov na območju nekdanje Jugoslavije». Kljub nerazumevanju matične države za takšne projekte pa smo se v Kaknju dogovorili o srečanjih v prihodnje. Prvo bo že na tradicionalnem Izseljen-skem pikniku prvo nedeljo julija v Kamniški Bistrici, v organizaciji Slovenske izseljenske matice.

Jasna Z. Marušić: Kako smo spoznavali Slovence v Bosni, ali kako smo spoznali Bosno

Dan prvi: Noč

Pesem, baklje in veselje na reških ulicah nas je popremilo na dolgo pripravljano potovanje v Kakanj. Nogometni klub Rijeka je namreč tistega dne osvojil Pokal Hrvaške in je zato na Reki bilo vsesplošno veselje.

Pospravili smo potovalke, kovčke in nahrbtnike, zasedli vsak svoj prostor in odpotovali. Noč je bila naporena, avtobus majčken, sedeži ozki in kratki, noge težke (in predolge). Še pesem nam ni pomagala. Prekladali smo se po avtobusu in komaj čakali jutro. Tistim, ki so uspeli zaspati, smo krepko zavidali.

Mario in Diana spita kot angelčka

Jutro

Jutranja zarja nas je čakala na mejnem prehodu na mostu čez Savo. Lep dan se je obetal. Zaspanci so mukoma odpirali oči. Ob poti ostanki minule vojne, zapuščena polja in kmetije, požgane hiše, minska polja. Počasi se je pokrajina omilila. Zelena drevesa in gozdovi zakrivajo požgane hiše, reka mirno teče in vijuga ob cesti. Mesta postajajo večja in prebuja se življenje. Tudi naše razpoloženje se je popravilo z jutranjo kavico ob poti. Končno smo pred seboj zagledali Kakanj in na križišču prijazne obraze. Jožko, Stjepan in Jožef. V prijetnem prostoru Slovenske skupnosti Kakanj smo se okrepcali, spoznali naše domačine in malo osvežili.

Dan

Nato se je začel uradni del našega potovanja. Veliko so nam povedali o rudniku in mestu, počastili smo spomin na rudarje, ki so se ponesrečili v rudniku ter na spomenik rudarjem v Kaknju položili cvetje in se tiho v mislih zblížali z rudarji, ki so globoko pod zemljo brez slovesa zapustili svoje družine in prijatelje. Ogledali smo si rudarski muzej in galerijo.

Deklica z ruto pri spomeniku

Po kratkem sprehodu po mestu smo se z avtobusom odpeljali v Kraljevo Sutjesko, kjer smo v zasebnem rekreacijskem centru, popularno imenovanem PRC, v majhnem naselju »luštkanih« počitniških hišic, dobili dom za naslednje tri dni in noči.

Prisrčnost in gostoljubnost naših domačinov je neizmerljiva. Besede tega enostavno ne morejo opisati. Jaz nisem redkobesedna... a ne znam tega opisati. In potem se je začel družabni del našega obiska pri teh prijaznih ljudeh. Bogata pojedina, enkratni čevapčiči in klobase, prijeten pogovor o vsakdanjih življenjskih rečeh, minuli vojni, skupni domovini. Ves svet lahko na dlan položiš, tako je majhen. Po kosilu smo obiskali kulturne in zgodovinske

znamenitosti Kraljeve Sutjeske, stolnice Bosanskih banov in kraljev in se ponovno učili. Česa smo se naučili in kaj smo vse videli, bom opisala drugič v posebnem sestavku.

Vtisi iz Kraljeve Sutjeske

Bistra rečica Trstionica, pašniki, strme, z gozdovi poraščene planine, obkrožajo sotesko. Vse je tako domače in znano. Hišice, strnjene v ozkih uličicah, dišijo po vzhodu in nekih minulih časih. Prizrčni obrazi domačinov, ki začudeno gledajo našo skupino in vabijo na kozarček. Prijaznost in domačnost na vsakem koraku, na vsakem vogalu, celo mačehe v vrtu se prijazno smehljajo.

Večer

Zbrali smo se in po bogati večerji uglašeno zapeli. Večer se je prevesil v toplo noč in pesem se je dvignila nad vrhove dreves.

Noč

Ko je utihnil pogovor, zamrla pesem in smeh, so se oglasili slavčki in nas pospremili v sanje. No, in ko so utihnili slavčki, so se oglasili globoki glasovi mojih utrujenih sostanovalec, ki so večglasno zapeli kantato za smrčanje. Še ena neprespana noč. To bo treba zdržati.

Dan drugi:

Ne bi rada pisala vodnika po Sarajevu in sarajevskih ulicah, džamijah, Baščaršiji...

Rada bi vam povedala osebne vtise. Rada bi vam povedala, česa sem se naučila. Veliko bi rada, pa verjetno ne bom zmogla, ker sem zaspala.

„Cipelići“ nekje v Sarajevu

»Evo ih opet«, »Vidi, idu Cipelići«, »Oni vaši Cipelići išli su onom ulicom«, ... in tako so se vrstile pripombe in seveda smeh. Dež smo sprejeli kot dobrodošlo osvežitev, posebej, ko se je na ulici pojavil mlad prodajalec dežnikov: »Ima li tko, da je zaboravio kišobran?!«

Vrelo Bosne

V toplem soparnem sfumatu se je sredi zelene pokrajine prikazala vrsta izvirov, ki se zbirajo v šumeči reki zelenomodre vode. Račke in labodi plavajo po vodi. Trava, ki jo odplavlja voda Bosne, je dehteča in biserne kapljice nihajo na lahroju, ki pihlja iz gozda. Nekoč je nekdo dejal: »... tako je lepo, da je skoraj kičasto«.

Napili smo se vode pri izviru Bosne in tiho odšli, kot da bi želeli v sebi zadržati vse vonje in zvoke tega prelepega kraja.

Vračamo se v Kraljevo Sutjesko, iz velikega mesta nazaj v tihoto prazgodovinskih gozdov. V avtobusu veselo in sproščeno vzdrušje. Duhovite iskrice naših vodnikov in domačinov švigajo in mi se počasi privajamo na enostavnost in dobrohotnost zdravega humorja. Ponavljamo večer – večerja, vtisi, pesem, slavčki – smrčanje.....

V Sarajevu se zalubiš na prvi pogled. Nankrat se odpre razgled na mesto, obdano z griči in hribi, ki valovi v svojih strehah, kupolah in minareti. Ki teče v svoji Miljacki in ulicah, ki diha v Baščaršiji, na Bentbaši, na Trebeviću... Mesto, ki je umrlo v požaru svoje univerzitetne in nacionalne knjižnice, mesto, ki ne pozablja, a odpušta. Tudi obisk Sarajevu si zasluži posebno poglavje. Ne smem pozabiti pristrčnega srečanja z rojaki v SKD Cankar v Sarajevu. Ne smem pozabiti pozornosti, s katero so nas Sarajlije spremljali po Baščaršiji in ulicah Sarajeva ter skrbeli, da se ne izgubimo. Bili smo planinci, kot se šika – vsi enako opremljeni, v majkah z gojzarjem na prsih in napisom na hrbtu: »Kdor nima v glavi, ima v nogah«.

Bojan Grlica v megli

Dan tretji: Piknik

Mersiha in Alma

Pravkar sem ugotovila, da niti z besedo nisem omenila deklic, ki sta nam vse dni izpolnjevali vse želje, od jutra do pozno v noč s smehom in pesmijo skrbeli, da je na mizi vedno vsega dovolj. Nikoli ne bomo pozabili prijaznih obrazov naših novih prijateljic, Mersihe in Alme. Naše fante je najbolj navdušil kratek tečaj trebušnega plesa mlade Mersihe. No, in naša dekleta so tudi temu bila kos.

Raske in Kazo

Teško bo po imenu priklicati vse, ki so nas gostili v Kraljevi Sutjeski. Ta dva mladeniča sta vztrajno kurila ogenj, nakladala premog in nalagala čevapčiče in klobase ter obračala raženj. No ja, raženj se je kar sam vrtel, onadva pa sta pazila, da je pod jagenjčkom vedno dovolj žerjavice in da nihče ni žejen.

Pepan

Za smeh in vzdušje pa je vztrajno skrbel Pepan. Za vsak lonček je imel pokrovček in za vsakega je našel duhovito pripombo in opombo.

Drago

Črno obarvan humor je še pospešil dobro počutje.

Naj mi ne zamerijo tisti, ki jih nisem osebno omenila. Vsak je ostal v mojem srcu in mem, tudi v vseh naših srcih.

Obisk rojakov iz Breze in Zenice ter obisk župana Občine Kakanj; družba se je zbrala okoli mize, ki se je šibila pod težo hrane. In potem je vse zalil dež. Toda to nas ni nič motilo. Nadaljevali smo v veselem razpoloženju in pesem je hitro napolnila naša srca. Spomnili smo se vseh pesmi, ki smo jih nekoč peli skupaj. Nič ni pozabljeno. Dolgo v noč sta odmevala pesem in smeh. Čeprav utrujeni, smo kar vrteli zvezke in iskali nove in stare pesmi.

Slovo

Na svidenje, prijatelji. Upam, da se kmalu vidimo. Preživeli smo nekaj prečudovitih dni, ne bomo ničesar in nikogar pozabili. Obiščite nas v našem Slovenskem domu »Bazovica« na Reki. Solze v očeh, stisnjeno grlo in še zadnjič dvignjena roka v pozdrav. »Odlazim, ali ne zauvijek!«

Domov po poteh revolucije

Čaka nas dolga pot. Dekleta in žene se veselijo nakupovalnemu centru »FIS« v Vitezu. Na žalost omenjenih in na srečo fantov, je »FIS« zaprt. Gremo naprej. Ogledali smo si trdnjavo v Travniku, Jajce in prečudoviti slap Plive, ki sem ga do sedaj videvala samo na sliki, zadnja leta bolj malo. Poskus ogleda trdnjave v Jajcu se je končal neslavno, ker je trdnjava ob nedeljah zaprta. No, saj nič hudega, smo vsaj občutili vroče opoldansko sonce. Mlinice na Plivi in čudoviti prostori za piknik. Potovali smo skozi prelepe kraje. Pokrajina je razgibana in življenjska. Črede ovac, obdelana polja, bistre reke in potoki, počasen avtobus. Prehiteli smo dve konjski zapregi in parkiran tovornjak ob cesti. Nas sigurno ne bodo ujeli z radarjem. Smo prepočasni. Ključ in ob Sani majhna gostilna in ogromne porcije. Tu smo se okrepcali, namakali utrujene noge v Sani in se odpeljali proti Bihaću in meji s Hrvaško. Lika, Vratnik, morje....smo že doma. Tako je vse hitro minilo, kot bi ne odšli z Reke. Če ne bi bili vsi tako polni vtisov

Vtise pometala na kupček Jasna Zazijal-Marušič

01. junij: Slovenski dom KPD Bazovica

Mateja Pasarič: Mateart, likovna razstava

Prva samostojna razstava maturantke Mateje Pasarič je v društvu pritegnila precej obiskovalcev, predvsem mladih. Kljub rosnim letom ima Mateja za seboj deset let očitno ustvarjalnega in plodnega sodelovanja v likovni delavnici Ars Educa. Le-ta spobujajo igro in ustvarjalni pristop, uspeh v komuniciranju z drugimi kulturami pa je dokazala v številnih projektih in mednarodnem okviru, vse do Japonske.

KIMONO

Skupinske razstave v organizaciji delavnice «Ars Educa»:

Galerija Kortil, Reka, razstava «Zgodba brez konca» (grafike in les), december 1998; Land art, Fužine pozimi, Učka spomladi (les, vrv, listje, led), 1998.

Razstave na odprtem, tri lokacije: Zvezdarnica Reka - park Brdo sv. Križ; Trsatski park Vidikovac; Razstava «Grafični rastlinjak» (izdelava posebnega papirja in grafike), junij 1999; Galerija Kortil, Reka, razstava «Kultura komunikacije s

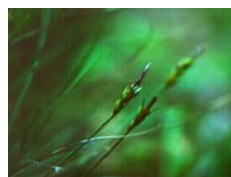
komunikacijo kulture», skupni projekt delavnice «Ars Educa» in šole v Kawasakiju, Japonska (umetniška interpretacija japonske pisave, v papirju in žici), junij 2001; Dom kulture, Kawasaki – Japonska: razstava «Kultura komunikacije s komunikacijo kulture», skupni projekt delavnice «Ars Educa» in šole v Kawasakiju, Japonska (umetniška interpretacija japonske pisave, v papirju in žici), poletje 2001; Galerija Juraj Klovič, Reka: skupinska razstava Foto-kluba Reka: «Kdo sem jaz», junij 2002.

10. junij: Slovenski dom KPD Bazovica

Zeljka Modrić: Trstenik – zadnji ostanki visokega barja na Hrvaškem, predavanje

Zaključno predavanje v organizaciji planinske skupine, poleti sledijo napovedani izleti.

Kustosinja reškega Prirodoslovnega muzeja je zanimivo predavanje o čreti Trstenik popestrila s fotografijami tega življenjskega prostora, mokrotnega sveta, kjer se odmrli rastlinski ostanki spreminijo v šoto. Nahaja se nad Klano, v bližini slovenske meje, na površini 700 x 300 m. Med vrstami barja oz. šotišči, ki so na Hrvaškem najpogostejše ravna, kot posledica podzemnih voda, sodi Trstenik v visoko barje, edino v državi, kjer v raznovrstni flori uspevajo redke in ogrožene rastlinske vrste, med katerimi sta tudi dve iz seznama praprotnic in semenk, na Hrvaškem odkriti samo na tem območju:

boljši šas (Carex pulicaris), ki ga najdemo tudi v Cerkniškem jezeru in nožničavi munec (Eriophorum

vaginatum). Trstenik, svojevrsten ostanek ledene dobe, je že precej

devastiran in ogrožen, njegovemu obstoju pa grozi uničenje, ki ga prizadevna skrb lahko le upočasni, ne more pa ga, žal, preprečiti. Predavanju je sledil krajši pogovor s kustosinjo, eden izmed obiskovalcev, gobar Predrag Rubišič, pa je navzočim povedal, da je Trstenik za gobarje zelo zanimivo in bogato območje, predvsem spomladi. Kar zadeva varstvo mokrišč nasploh, pa velja omeniti, da je temu posvečen 2. februar kot Svetovni dan varstva mokrišč.

S PREDAVANJA

12. junij: Izlet planinske skupine na Ratitovec, Darko Mohar:

Ko so nas v društvu obiskali Peter, Janez in Stojan, sem se s slednjim, prekaljenim gorskim vodnikom iz PD Rašica v Ljubljani, dogovoril, da nas bo vodil na Ratitovec. V četrtek je poklical: «Napoved je grozna!». V petek je dvakrat klicala Metka: «Sestrična Judita iz Železnikov, pravi da je izredno grdo vreme, mraz, naletava sneg, napoved za nedeljo so nevihte, a res moramo siliti gor?»

«Avtobus je organiziran, če bo tako slabo vreme, bomo že kaj improvizirali, sicer je pa Bled s kremšnita mi blizu!» - se nisem dal ugnati.

Nedelja, malo po peti uri, zazvoni budilka. Pogled na Učko: popolnoma jasno, brez oblaka. No, to pa

res bodo nevihte. Tudi vremenska napoved ne govori več o dežju.

Stojana smo pobrali v Ljubljani. Je imel dosti za povedati o krajih, skozi katere smo potovali, o književnikih, slikarjih, o poteh z Gorenjskega na Primorsko, o Dražgoški bitki in še o marsičem drugem. V Železnikih sta nas pričakala Metkin stric in sestrična. Malo perspektov, malo pogovora in že smo morali hiteti naprej. Čas hitro teče.

Voznik Vinko je po ozki cesti avtobus zelo večje pripeljal do vasice Prtovč. Zgledna vasica s kmečkim turizmom Mohorič in dobrim kislim mlekom. Okrog vasice pa same strmal. A se tu sploh da kaj delati?

Ratitovec - dom v megli

Ratitovec nas je le pričakal zavit v oblak. Nekje pred samim vrhom je začelo še deževati, no, bolje povedano, rositi. Mokrota nam le ni ušla. Počitek in kosilo v solidni Krevkovi koči in žal, po isti poti nazaj. Prvotni načrt, da gremo od doma proti Soriški planini, kjer bi nas čakal avtobus, pa tudi rezervni plan, da se po drugi poti vrnemo nazaj v Prtovč, sta zaradi močnega južnega vetra in mokrote propadla. V Stojanovo rzsodbo pa res moramo imeti zaupanje. Za tako kvalitnetno vodenje smo mu res hvaležni.

Čeprav od krasnega razgleda ni bilo nič, smo bili zadovoljni. Po lanski odpovedi zaradi slabega vreme-

na in snega smo se le povzpeli na Ratitovec. Dobra družba in fizični napor tudi veliko pomenita. Pa še kremšnite na Bledu nam niso ušle. Vrnili smo se preko krasne gorske vasice Sorice čez Soriško planino, Bohinjsko Bistrico in Bled.

10. 06.: Zagreb: Svet narodnih manjšin Hrvaške

Svet zahteva, da se preveri odgovornost in kaznuje krivce za neuresničevanje Ustavnega zakona o pravicah narodnih manjšin v določbi, ki manjšinam zagotavlja zastopanost v izvršnih telesih na lokalni ravni, kar yelja prevsem za srbsko manjšino. Člani Sveta - med njimi je tudi prvi človek slovenske skupnosti Darko Šonc - opozarjajo na pomanjkljivosti in zahtevajo, da se statuti vseh enot lokalne in regionalne samouprave v določenem roku uskladijo z ažurnim volilnim imenikom iz letošnjega maja, kot to predpisuje volilna zakonodaja, ne pa s podatki iz ljudskega štetja pred štirimi leti, ki ne upošteva povratnikov.

14. 06.: Hrvaški kulturni dom na Sušaku: S pesmijo naproti poletju, zaključna prireditev – med gosti: plesna skupina KPD Bazovica, lastna koreografija

Martina Grlica: Nastop v HKD-u
Kot sem napovedala maja, smo kot gostje nastopili v HKD-u, na zaključni prireditvi plesne skupine Porto Ri, ki jo vodi Lidija Brajković. Zvrstilo se je več plesnih skupin, od najmlajših cicibanov in juniorjev do seniorjev. Program je bil odličen, mi pa smo prvič plesali na svojo lastno koreografijo. Imeli smo malo treme, toda na odru in že s prvimi koraki plesa je bil občutek neverjeten. Po dolgem času je to le bil nastop zunaj Bazovice. Sama z izvedbo koreografije nisem

ravno zadovoljna, zdi se mi, da bi lahko bila veliko boljša, a starši in prijatelji menijo, da je bila odlična. Sicer pa smo bili kot gostje zelo lepo sprejeti, dobili smo svojo garderobo, po nastopu pa nagelj in zahvalo za sodelovanje. Skratka, vse z organizacijo vred je bilo popolno, le mi bi se morali malo bolj potruditi pri izvedbi koreografije,

ki pa jo bomo, upam, na sklepnih prireditvah v Bazovici vseeno izvedli nekoliko bolje.

Plesali smo: Martina Grlica, Stojan Dragaš, Mirjana Dragaš, Jelena Jurčić, Ana Lipovac i Marina Rusić. Jeseni bo vodstvo skupine prevzela Lidija Brajković iz Porto Ri, prijave in urnik v naslednji številki.

14. 06.: Slovenski dom KPD Bazovica: Obisk OŠ Drenova v društvu:

V okviru projekta o narodnih manjšinah so učenci reške osnovne šole z Drenove obiskali KPD Bazovica in

se v pogovoru z vodstvom seznanili z delovanjem društva in njegovimi cilji

15. 06.: Pulj, dramska skupina KPD Bazovica na predstavitvi knjige Eda Stojčiča: Moj bog, zakaj sem tako neumen

Promocijo nove Stojčičeve knjige – tokrat v galeriji Cvajner v Pulju – je popestril nastop dramske skupine Bazovice z odlomkom Stric, iz uspešnice Antraks. Za to komedijo je besedilo napisal E. Stojčič, na oder pa postavil vodja dramske skupine Alojz Usenik. Odlomek z naslovom "Stric" so uprizorili Vlado Biljčević, Zdenka Jelovčan, Boris Lipovac in Barbara Riman, poleg seveda neutrudnega Alojza Usenika, katerega nastop je lokalni dnevnik Glas Istre ocenil kot "izvrstno interpretacijo, polno energije in dognano do sleherne podrobnosti". Da je bil nastop zelo uspešen, pa potrjuje tudi vrsta povabil dramski skupini, naj komedijo odigra v celoti. Predstavitev, polna humorja tako kot najnovejša Stojčičeva zbirka, je tudi v Pulju pritegnila številno občinstvo, med njimi seveda tudi člane slovenskega kulturnega društva Istra.

15. 06.: Dvorana Slovenskega doma KPD Bazovica Dopolnilni puk slovenskega jezika in kulture – podelitev spričeval

Zaključilo se je 12. leto dopolnilnega pouka slovenskega jezika in kulture. Učiteljica, magistra pedagogike Marija Donadić, je slovesno podelila 40 spričeval in čestitala udeležencem vseh treh ravni: začetne, nadaljevalne in izpopolnjevalne. V priložnostnem nagovoru je kratko povzela programske vsebine in predstavila odlomke iz pohvaljenih spisov Ane, Tamare, Maje, Božice, Anamarije in Anžeta. V imenu učencev se ji je s spo-

mladanskim šopkom zahvalil Marko Bricelj, navzoče v dvorani pa je v imenu KPD Bazovica pozdravil podpredsednik Milan Grlica. Prijave za prihodnje šolsko leto bo društvo sprejemalo znova v septembru, zaenkrat je prijavljenih že 30 zainteresiranih.

Na slovesnosti je bila navzoča tudi Božidara Hero, profesorica in nekdanja učiteljica v slovenskem oddelku Osnovne šole Mateotti na Reki, v obdobju od leta 1950 do 1953. Kot pravi, sta z učiteljico Zoro Avsec, ki je leta 1947 dala pobudo za ustanovitev društva Bazovica in pozneje tudi pouka v slovenskem jeziku, poučevali dva razreda hkrati, kar ni bila najbolj posrečena rešitev, drugo in usodno pomanjkljivost pa je predstavljalo dejstvo, da po zaključenem četrtem razredu ni bilo mogoče nadaljevati šolanja v slovenskem jeziku. Omeniti pa velja, da je veliko nekdanjih učencev tega oddelka, t.i. slovenske šole, vsa leta in še danes med aktivnimi člani v društvu, kot npr.: Zdenka Jelovčan, Dragica Troha por. Rizman in Loredana Zidar por. Jurković.

Marija Donadić: Poročilo za šolsko leto 2004/05

«Dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture imamo že dvanajsto leto v prostorih Slovenskega kulturnega doma na Reki.

Letos smo imeli 40 učencev in sicer: 3 osnovnošolce, 11 dijakov II. in III. letnika srednje šole, 21 dijakov IV. letnika srednje šole in 5 študentov. Največ je bilo začet-

nikov (24) , 6 nadaljevalcev, 7 izpopolnjevalcev in 3, ki dobro govori in razumejo slovensko: Božica Stanković, Maja Stanković in Katja Tomše.

V Poletno šolo so se prijavili: Mirko Bricelj, Stanković Maja, Stopar Mateja in Marta Žagar, ki pa ni vključena v dopolnilni pouk .

Na Tabor slovenskih otrok po svetu, ki bo na Debelem rtiču, so se prijavila tri dekleta: Tea Tadej, Iva Ilič in Josipa Ružić.

Učenci dopolnilnega pouka delujejo v raznih krožkih v Slovenskem domu KPD Bazovica, pa tudi na gostovanjih.

- dramski krožek in recitatorji: Božica Stanković, Maja Stanković in Boris Lipovac

- plesni krožek: Ana Lipovac, Jelena Juretić, Marina Rusić, Dario Hrabar, Tea Tadej, Tina in Sanja Bertovički sta pozneje odšli na šolanje v Francijo (redno šolanje).

Učenci so dobili spričevala 15. junija 2005.«

16. 06.: Narodna in univerzitetna knjižnica, Zagreb:

Sprejem ob Dnevu državnosti Republike Slovenije

Slovenski veleposlanik Peter Andrej Bekeš je s soprogo Mirjano pripravljen sprejem v preddverju NUK-a v Zagrebu. V imenu KPD Bazovica so se ga udeležili: Slavko Arbiter, Franjo Bravdica, Boža in Josip Grlica, Nataša in Milan Grlica, Božidara Hero, Sonja Kern-Svoboda, Zdenka Jelovčan, Marjana in Slavko Mirković, Darko Mohar s soprogo, Dragica in Drago Rizman, Alojz Usenik, Vinko Žibert ter Nada in Edo Stojčić. Srečanje je bila med drugim tudi priložnost za pogovor s člani zagrebškega Slovenskega doma in vodstva Zveze ter članicami društva Lipa iz Dubrovnika, ki so se poleg predstavnikov Bazovice udeležile sprejema v Zagrebu.

18.-19.06.: Tabor slovenskih pevskih zborov, Šentvid pri Stični

Dragica Rizman: Tudi letos na taboru

«Ob prebiranju knjižic Šentviškega tabora uvidevamo, da smo tokrat bili prisotni že 31-ič. Ponosni smo in veseli, da smo ga redno dočakali in vestno obiskovali.

Dan pred nastopom tabora pevskih zborov v Šentvidu pri Stični smo tudi letos imeli samostojni koncert. To je bil namreč koncert zamejskih pevskih zborov (Zagreb, Split, Avstrija, Madžarska, Italija).

Počaščeni smo bili s prisotnostjo organizatorjev, gospoda Jerneja Lampreta, Staneta Pečka, velikega strokovnjaka zbornskega petja in nasploh izvrstnega dirigenta Igorja Švare. Po nastopu je bil naš dolgoletni dirigent Franjo Bravdica počaščen s stiskom roke in čestitko Igorja Švare. Bili smo presenečeni in obenem tudi veseli, da je bil po vložnem velikem trudu uspeh popoln.

Zapeli smo tri pesmi:

1.Radovan Gobec: O, Podjuna (Milka Hartman)

2.Zdenko Runjić – Dušan Tambača: Samo moru virujem (Krstó Juras)

3.Jan Španjol:Tancuj, tancuj (Ljudska, Slovaška)

Za takšno vrsto uspeha je zaslužen samo dober dirigent, naš maestro Franjo Bravdica.

Hvala, maestro! Še v naslednjih letih.«

24. 06.: Slovenski dom KPD Bazovica: Dan državnosti

Proslavo Dneva državnosti RS in RH sta napovedali himni obeh držav. Slavnostne besede, posvečene pripadnosti, narodu, sožitju in uresničevanju želja po samostojnosti, je spregovoril predsednik KPD Bazovica Vitomir Vitaz. Program je s krajšim koncertom nadaljeval mešani pevski zbor z dirigentom Franjom Bravdico, povezovala pa pevkva Boža Grlica: Pesmi o svobodi Radovana Gobca je sledila istrska himna Krasna zemljo ter zatem himna koroških Slovencev, ljudska Gor čez izero. Sledila je Runjič-Tambače, Samo moru virujem in zaključni Rožmarin. Društvo pa je v goste povabilo starega znanca in v Bazovici verjetno najbolj priljublj

Franc Gombač

nega recitatorja, Bistričana Franca Gombača. Z doživetimi recitacijami iz zakladnice slovenske književnosti – Cankarja, Prešerna, Vodnika in Kajuha – je tudi tokrat kar najlepše obogatil prazničen večer, njegov nastop pa so obiskovalci, željni

Vitomir Vitaz in Duško Đurđulov

slovenske besede na odru, večkrat prekinili in nagradili z navdušenim ploskanjem. Mladi člani plesne skupine so se v koreografiji voditelja Duška Đurđulova zavrteli v ritmu tanga, v glasbenem nastopu je maturant Tomaž Gržeta zaigral Znamenje Frana Venturinja, dramska skupina pod vodstvom legendarnega Alojza Usenika pa je uprizorila odlomek z naslovom Stric iz komedije Eda Stojčiča, Antraks. Program zadnje prireditve v sezoni so zaključili člani plesne skupine z lastno koreografijo. Vitomir Vitaz se je zahvalil vsem, ki so minulo sezono sodelovali v društvu, posebej in s šopkom pa še zborovodji Franju Bravdici in gostu Francu Gombaču ter vodjema dramske in plesne skupine, Alojzu Useniku in Dušku Đurđulovu. Slednjemu še s posebno zahvalo, kajti plesno skupino zapušča po treh letih vodenja.

26. 06.: 6. Zamejski festival amaterskih dramskih skupin, Mavhinje, Italija

Dramska skupina KPD Bazovica: Andrej Jelačin: Piknik s tvojo ženo
Režija: Alojz Usenik, igrata: Alojz Usenik in Loredana Jurković
Festival prireja Športno-kulturno društvo Cerovlje-Mavhinje v sodelovanju s Slovensko prosveto iz Trsta, Zvezo slovenskih kulturnih društev in Primorskim dnevnikom ter pod pokroviteljstvom Občine Devin-Nabrežina. Od 16. junija do 3. julija se bo na odru mavhinjskega trga zvrstilo 18 slovenskih amaterskih dramskih skupin, v glavnem iz tržaške, goriške in videmske pokrajine, a tudi iz Porabja in s Hrvaške - dramska skupina KPD Bazovica z Reke.

Dramska skupina Bazovice je uprizorila že 118. predstavo popularne komedije. Gledalci – zbralo se jih je več kot 150 - so se pošteno nasmejali in glavna igralca nagradili

z dolgotrajnim ploskanjem. Čestitke pa veljajo tudi vsem ostalim, ki so poleg šepetalke Zdenke Jelovčan in Milana Grlice, ki je skrbel za luči, predstavi pomagali, da je zelo uspela.

Festival spremljajo tudi slovenski mediji v zamejstvu. Primorski dnevnik v Trstu je v torek, 28. junija, v prispevku novinarka Rossane Paliaga o festivalu med drugim objavil:

«Za dobro voljo je v sklepnem delu dolgega gledališkega večera poskrbela gostujoča ekipa dramske skupine kulturnega prosvetnega društva Bazovica z Reke. Kulturno središče Slovencev na Hrvaškem bo kmalu praznovalo šestdesetletnico ustanovitve (deluje namreč od leta 1947) in se lahko ponša z zelo razvejano dejavnostjo, od dramske skupine do pevskega zbora in literarne sekcije. Dramski odsek se seveda ukvarja z uprizorjanjem del v slovenskem jeziku in pogosto navezuje stike tudi s slovenskimi društvi iz italijanske strani meje, z gostovanji in izmenjavami. Čeprav se je skupina večkrat pojavila v naših krajih, se je letos prvič udeležila mavhinjskega festivala in je za debi na tem odru izbrala uspešnico svojega železnega repertoarja, Jelačinovo komedijo »Piknik s tvojo ženo«. Predstavo je režki ansambel v dvajsetih letih uprizoril kar 118-krat in vsakič je glavno vlogo odigral Alojz Usenik, duša in steber društva in dolgoletni vodja dramske skupine. Za to vlogo je Usenik prejel svojo drugo Linhartovo značko, pred dvema letoma pa je za njegovo gledališko udejstvovanje dobil še Severjevo nagrado za življenjsko delo. Cenjeni ustvarjalec je podpisal tudi režijo in scene predstave. Tokrat je z njim sodelovala kot soprotagonistka Loredana Jurković. Kostumi so delo Marije Travner, luči pa Milana Grlice.

Tekst Koprčana Andreja Jelačina duhovito predstavlja nerodni položaj gospe in gospoda srednje starosti, ki morata čakati na prihod svojih soprogov na kraju skupnega piknika. Po začetni nestrpnosti in nezaupnosti se par kar dobro ujame, tudi s pomočjo opogumljajočih kozarčkov. Dolgo čakanje postane priložnost za izbruhe in izpovedi o zakonskem življenju in o večkrat spornih odnosih med spoloma.

Postavitev ustvarja domačo atmosfero, naravno nastopanje solidnega igralskega para pa vtis, da gledalec prisostvuje pogovoru dveh družinskih prijateljev. Režijska zamisel poudarja soudeležbo publike pri predstavi, saj se igralca premikata med gledalci, jih nagovarjata, prosita za pomoč in jim ponujata še slivovko in čevapčiče, ki jih kar spečeta na odru. Čakanje na zamudnika ni nikoli napeto, pravzaprav se izletnikoma nikamor ne muči in ritem predstave se prilagodi njenemu vzdušju. Klepetavi Jurij in navidezno flegmatična Tanja si vzameta ves čas, gledališki tempo pa bi morda zahteval nekaj koristnih rezov, večjo raznolikost v izrazih in strnjenost v zaporedju situacij. Vsi navzoči postanejo v tako »naravnem« ritmu dogajanja udeleženci piknika in delijo z izvajalcema - kot tretja oseba predstave - skoraj dveurno čakanje in kratkočasenje s stalnim nihanjem med predstavo in priložnostno improvizacijo.»

Piknik s tvojo ženo

NAPOVED ZA JULIJ IN AVGUST

02. julij, 21.00: Galerija Sv. Nikole, Malinska, Krk
Eugen Vodopivec-Borkovsky, likovna razstava: instalacije

01.-03. julij: Kamniška Bistrica: Srečanje v moji deželi, SIM
Tradicionalno srečanje, udeležba planinske skupine KPD Bazovica

Na srečanju Slovenske izseljenske matice in v programu bodo sodelovali številni umetniki iz Slovenije in slovenskih skupnosti po svetu.

07. julij: Državni zbor RS, Ljubljana: Vseslovensko srečanje
Kulturni program: KPD Bazovica

Komisija Državnega zbora RS za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu tudi letos pripravlja tradicionalno vseslovensko srečanje Slovencev, ki živijo zunaj meja RS. Poleg plenarnega zasedanja bo delo potekalo po skupinah, vsa priporočila in predlogi pa bodo upoštevani pri nadaljnjem urejanju odnosov RS s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

Člani Komisije Državnega zbora RS za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu so po nedavnem obisku na Reki povabili društvo Bazovica, naj pripravi krajši kulturni program ob zaključku dela vseslovenskega srečanja.

Kulturni program: Slovenski dom KPD Bazovica, Reka:

Predstavitev, nagovor in povezovanje: Vitomir Vitaz, predsednik KPD Bazovica

Slavko Arbiter, Zdomec: recitacija Vitomir Vitaz

Predstavitev Alojza Usenika: Barbara Riman

Ivan Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica, monolog Alojz Usenik, vodja dramske skupine KPD Bazovica

Predstavitev Bojana Grlice: Barbara Riman

Bojan Grlica: Razstava karikatur
Predstavitev družine Gržeta: Barbara Riman

Duška in Tomislav Gržeta: Naš prosti čas, razstava unikatne keramike
Tomaž Gržeta, klavir

Program:

I.del: plenarno zasedanje

10.00 Začetek srečanja in pozdravne besede: Velika dvorana DZ RS, nastop pevskega zbora Korotan iz ZDA
Pozdravni nagovori:

France Cukjati, predsednik DZ RS, mag. Janez Kramberger, predsednik Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu in Franc Pukšič, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu

II.del: delo po skupinah

1.delovna skupina: Izzivi sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu na področjih izobraževanja, šolstva ter znanosti

“Vključevanje Slovencev v zamejstvu in po svetu v poklicno in srednje izobraževanje v Republiki Sloveniji, v kolikor se nanaša na deficitarne poklice”

Predstavnikom slovenskih organizacij iz sosednih držav in sveta bodo predstavljene možnosti izobraževanja mladih na srednjih in poklicnih šolah v Sloveniji na tistih področjih, kjer je največje pomanjkanje posameznih poklicev in so po končanem šolanju možnosti zaposlitve. Slovenija bi lahko s tem zmanjšala in zapolnila pomanjkanje slovenske delovne sile v obrtnih in poklicnih panogah. V nekaj desetletjih bi tako okrepila kulturno, nacionalno in gospodarsko moč ter svojo nacionalno identiteto v družbi številčnejših.

“Sodobnejše oblike poučevanja slovenskega jezika”

Učenje slovenskega jezika je mogoče vzpodbujati tudi z uvažanjem novih informacijsko-ko-

munikacijskih oblik, s čemer je učenje zanimivejše in na daljavo tudi dostopnejše...

"Prispevek slovenskih raziskovalcev v zamejstvu in po svetu k znanstvenemu razvoju in dosežkom v Sloveniji ter širšem Evropskem prostoru"

Predstavljena bodo prizadevanja Evropske komisije in nacionalnih držav za vračanje evropskih raziskovalcev v domače okolje. Hkrati bodo predstavljena prizadevanja RS, da okrepi evropske težnje z lastnimi dejavnostmi na nacionalnem nivoju. Sledijo referati in razprava.

2.delovna skupina: Ohranjanje in razvoj slovenske kulture v zamejstvu in po svetu-

"Slovenski kulturni prostor ter potreba po vzpostavljanju Kulturno-informacijskih centrov pri Slovencih v sosednjih državah in po svetu"

V delovni skupini bodo predstavljene nove možnosti, ki jih na tem področju prinaša ustanavljanje informativno-izobraževalnih kulturnih centrov v smislu krepitve slovenskega kulturnega prostora. Tudi Slovenci po svetu so ponekod zainteresirani (npr. Avstralija, ZDA) za ustanavljanje takšnih centrov, zato lahko primeri iz zamejstva služijo kot vzorec za ustanavljanje podobnih centrov tudi v teh državah. Razmere pri oblikovanju in ohranjanju nacionalne identitete v sodobni družbi v pogojih multikulturalnosti in ob soočanju s procesi evropske integracije ter vplivi globalizacije so se bistveno spremenile. V tem kontekstu se spreminja tudi narava, struktura in vloga nacionalne države. Dejavnost t.i. Kulturno-informacijskih centrov, ki delujejo na področju poselitve manjšin, je zato izrednega pomena. Njihova vloga je večnamenska: krepitev kulture manjšinske skupnosti, predstavitev slovenske kulture v sosednjem

prostoru, povezovalna vloga s kulturo sosednjih narodov ter tudi splošna promocijska vloga pri povezovanju Slovenije s sosednjimi regijami in državami. Sledijo referati in razprava.

3.delovna skupina: Krepitev slovenske identitete v zamejstvu in po svetu z delovanjem na področju športa

"Slovenski manjšinski šport v sosednjih državah-primer dobre prakse"

"Možnosti za povezovanje Slovencev po svetu na področju športa"

Šport ima znotraj narodne skupnosti pomembno vlogo pri krepitvi in ohranitvi slovenske identitete. Šport slovenske manjšine v sosednjih državah je po zadnjih podatkih v vzponu, saj narašča število slovenskih in dvojezičnih športnih društev ter športnic in športnikov. Šport je nedvomno tista dejavnost, ki vključuje tudi mlajše generacije. Ker se Slovenska društva po svetu srečujejo z upadom članstva predvsem mlajših generacij, bi naj Slovenci po svetu po vzoru slovenskega manjšinskega športa v sosednjih državah poglobili sodelovanje tudi na področju športa. Sledijo referati in razprava.

4.delovna skupina: Sodelovanje na področju gospodarstva in medregionalno povezovanje s Slovenci v zamejstvu in po svetu

"Sodelovanje slovenskih manjšin v sosednjih državah preko programov EU-Izkušnje in dobre prakse"

"Povezovanje manjšin ter možnosti v smislu nove finančne perspektive 2007-2013-Konkretna področja in tematike projektov"

"Možnosti za sodelovanje in povezovanje Slovencev po svetu, ki niso manjšina, ter koriščenje specifičnih programov financiranja za tretje države izven EU"

Slovenska manjšina je na področju gospodarstva dejavna predvsem v Italiji v okviru delovanja Sloven-

skega deželnega gospodarskega združenja (SDGZ), Slovenskega Gospodarskega Združenja Gorica (SGZ) in v Avstriji preko Slovenske gospodarske zveze, zato bodo predstavljeni primeri dobre prakse ter predlogi za še intenzivnejše povezovanje z manjšino in Slovenci po svetu.

“Ali je Slovenija privlačna za sodelovanje in mreženje s slovenskimi poslovneži, ki živijo po svetu”

V Sloveniji še vedno obstajajo določene ovire za učinkovitejše sodelovanje s slovenskimi poslovneži, ki živijo po svetu. Sledijo referati in razprava.

5. delovna skupina: turistična promocija Sloveniji

“Turistična promocija Slovenije v državah, kjer živijo Slovenci”

Slovenci po svetu so ob različnih priložnostih izrazili interes za izpopolnitev turistične ponudbe Slovenije o njenih kulturnih znamenitostih in naravnih lepotah. Posamezniki, ki se ponovno vračajo h koreninam, želijo Slovenijo spoznati celoviteje. Njihove možnosti so pri tem omejene, saj lahko sedanja turistična ponudba deloma zadovolji njihovo povpraševanje. Slovenija je nedvomno nekaj več kot Bled in Bohinj, zato bi bilo zanimivo spoznavanje arhitekture Slovenije, Plečnikove Slovenije, peš poti po naravnih lepotah Slovenije, zgodovinskih spomenikov Prve in Druge Svetovne vojne (Soška Fronta, bolnica Franja, kapelica na Vršiču - ruski ujetniki-, vojno pokopališče pri Zlatorogu v Bohinju itd.) ob čemer se pokažejo tudi naravne lepote in dodatne zanimivosti v okolici teh krajev, vinske ceste po Sloveniji za sladokusce (v stilu kmečkega turizma)...Hkrati so nekateri s konkretnimi predlogi projektov izrazili interes pomagati pri turistični promociji Slovenije v svetu, saj poznajo želje turistov, ki prihajajo iz držav, v katerih Slo-

venci živijo. S pristojnimi slovenskimi institucijami in turističnimi agencijami želijo zato vzpostaviti ustrezno sodelovanje.

“Predstavitev projekta interaktivni atlas Slovenije”

Projekt je namenjen Slovincem po svetu, ki jih Slovenija kakorkoli zanima.

“Primer dobre prakse: predstavitev projekta v okviru Programa pobude Skupnosti INTERREG IIIA Slovenija-Italija 2000-2006 na področju turistične promocije Slovenije”

Projekt bo povezal v skupno in razpoznavno celoto prostor na celotni Ita-Slo meji preko utrditve dveh glavnih tematskih poti (Kras - Gemina in Goriška), na katero se bodo navezovala specifične lokalne tematske poti: vrhunska gastronomija, vrhunska vina, arhitektura (gradovi in beneške vile), kolesarske poti, pešpoti, sadne poti, naravoslovne poti, zgodovinske poti, športne in rekreacijske poti ter druge specifične tematske poti.

“Čezmejna goriška turistična destinacija”. Sledijo referati in razprava.

6.delovna skupina: Skrb RS za Slovence v zamejstvu in po svetu - “Slovenska identiteta v svetu”, “Predstavitev organov in institucij ter izseljeniških organizacij civilne družbe”

Velik del slovenskega naroda, ki živi v tujini, ohranja in krepi slovensko kulturo in jezik. To je pomembno tako za Slovence v tujini kot tudi v matični domovini ter slovensko državo. RS zato namenja posebno skrb: za Slovence v zamejstvu in po svetu so pristojne različne državne institucije in izseljeniške organizacije civilne družbe v RS. Z ustanovitvijo Vlade v novem mandatu so določene organizacijske spremembe institucij, ki se ukvarjajo s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Delavnica je namenjena informiranju udeležencev o pristojnostih in skrbi slovenskih

institucij ter izseljeniških organizacij civilne družbe v Sloveniji za Slovence v zamejstvu in po svetu. Sledijo referati in razprava.

III.del: Zaključni del vseslovenskega srečanja-plenarno zasedanje Poročanje po delovnih skupinah 18.00 zaključek srečanja in sprejem.

Prijave in informacije o srečanju: www.dz-rs.si

11. julij: Galerija Sv. Lucije, Jurandvor, Krk

Slikarska kolonija Krk, razstava slik slikarske šole prof. Sava Sovreta

17. julij, ob 7. 00: Parkirišče na Delti –Izlet na Bele stene, organizira planinska skupina

Gorski Kotar je del neskončne lepote gorske Hrvaške, a žal, zelo zapuščen. Pot na Bele stene bo peljala skozi staro smučarsko središče Mrkopalj, potem skozi Tik pod Čelimbašo na Matić poljano, kjer si bodo planinci lahko ogledali znani spomenik 27-im partizanom, ki so zmrznili v znanem zimskem pohodu v hudi zimi februarja leta 1944. Nadaljevanje poti skozi samotne in goste gozdove do Belih sten, kraškega območja, v katerem se je narava zelo domiselno poigrala z apnencem in v skalah ustvarila različne oblike: stolpe, vrata, ku-

pole, kovčke, mize, obeliske in mnoge druge. Po labirintih Belih sten pelje Horvatova steza, ki povezuje tudi Bele in Samarske stene. Pot zahteva precej previdnosti, včasih tudi

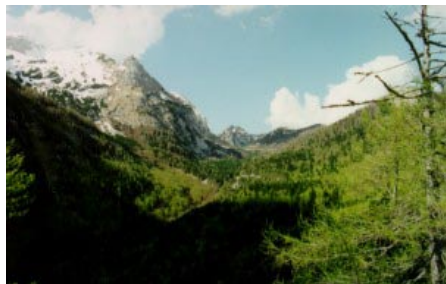
lahkega plezanja, a predstavlja imenitno doživetje. Hoje za pet do šest ur.

08. avgust: Kastav, Kastafsko kulturno leto:

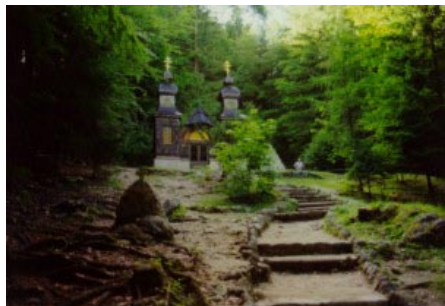
Pihalni trio Slovenske filharmonije, program klasične glasbe

27. - 28. avgust: Dvodnevni izlet na Vršič, organizira planinska skupina

Tradicionalni dvodnevni izlet ob koncu zadnjega tedna v agustu bo planince tokrat popeljal na gorski prehod Vršič v Julijskih Alpah. Prenočitev v enem izmed tamkajšnjih planinskih domov. Okolica nudi številne lažje in težje vzpone na vrhove, ki v glavnem segajo nad 2000 m nadmorske višine, kot so Prisank, Razor, Velika in Mala Mojstrovka ter Slemenova špica. Vsakdo bo imel priložnost izbire, glede na trenutne možnosti in kondicijo. Na vse vrhove peljejo označene planinske poti. Izleta se lahko udeležijo tudi neplaninci, ki se bodo po svoji volji lahko sprehodili v okolici Kranjske gore: v dolini Tamar s planiškim skakalnicami ali dolini Velike Pišnice in Krnice pod Prisankom.

Vršič

Vršič - Ruska kapelica

Snemanje zgoščenke
MePZ Bazovica - HKD

Retro
druženje in izleti

Vasja Simonič: Iz dela Slovenskega kulturno-prosvetnega društva Snežnik, Lovran

Naše je društvo le začelo z delom:

- izbrali smo novega podpredsednika - to je Tomo Petrač
- uvedli dežurstva ob četrtnih od 17. do 19. ure, ko sprejemamo vse zainteresirane za naše delo, vse, ki imajo težave ali iščejo našo pomoč pri njihovem reševanju
- dogovorili o udeležbi lovranskega pevskega zbora KUD Lovor na srečanju pevskih zborov v Podgradu
- začeli zbirati slovenske knjige za našo slovensko knjižnico
- te dni pričakujemo vključitev telefona v naših prostorih
- obiskala nas je parlamentarna delegacija Republike Slovenije na čelu z mag. Krambergerjem in obljubila svojo pomoč našemu delu
- pričakujemo tudi v prihodnje dober odnos z našo občino, ker je na čelo občinskega sveta spet izbran Slovenec - Edvard Primožič
- prihodnji mesec bomo prvič sodelovali na vseslovenskem srečanju v Ljubljani
- poleti bomo skušali organizirati kulturno prireditev in mogoče tudi obisk v Sloveniji, če nam bo uspelo, tudi športno menjavo s teniškim klubom v Sloveniji
- med seboj želimo povezati naše študente, ki študirajo v Sloveniji, da si pomagajo z informacijami o študiju, štipendijah, stanovanju ipd.
- jeseni predvidoma sledi organizacija pouka slovenščine za odrasle in otroke
- o drugih jesenskih aktivnostih bolj podrobno po poletnih počitnicah

Lep pozdrav iz Lovrana vsem, ki berejo naš Kažipot!

AKTUALNO

- Brioni, seja vlad RS in RH

Vladi Republike Slovenije in Republike Hrvaške sta 10. junija na skupni seji, ki po oceni tiska pomeni korak naprej v odnosih med državama, med drugim podpisali izjavo o izogibanju incidentom in več sporazumov, med njimi tudi tistega o izogibanju dvojnega obdavčevanja. Novica o slednjem je dobrodošla predvsem za številne upokoјence, ki od 1. januarja letos svoje pokojnine iz RS prejemajo že obdavčene in brez pravice do olajšav.

- **Novost za bruce:** pri nostrifikaciji srednješolskega spričevala, letos mature ne drugih spričeval ni potrebno prevajati v slovenski jezik

- **SLOMAK: tiskovno sporočilo, objavljeno 6. junija 2005:**

V okviru prizadevanj, da bi se tudi na medijskem področju vse bolj uveljavil pojem skupnega kulturnega prostora, je Rudi Pavšič, predsednik Slovenske manjšinske koordinacije, ki združuje krovne organizacije Avstrijcev s Hrvaške, Madžarske, iz Avstrije in Italije, pisal ministru za kulturo RS dr. Vasku Simonitiju ter pristojnim predstavnikom Državnega zbora RS.

V pismu predsednik Slomaka izpostavlja, da Slovenci v zamejstvu in po svetu skupaj z Republiko Slovenijo sestavljajo skupni slovenski kulturni prostor in da so zamejski Slovenci enakovreden del enotnega slovenskega naroda. V tem smislu je skrb pristojnih organov RS, da vsestransko podpirajo prizadevanja za ohranitev slovenske identitete, jezika, kulture, kulturne dediščine in kulturne rasti med Slovenci zunaj državnih meja.

V tem smislu je izrednega pomena, da tudi medijski prostor začuti potrebo in deluje v logiki skupnega kulturnega prostra. To velja še posebej za tiste medije, ki imajo nacionalni «domet».

V tem času potekajo priprave na novi zakon o Radioteleviziji Slovenija. S tem v zvezi se na novo nakazujejo pristojnosti organov RTV Slovenija. Slovenska manjšinska koordinacija je mnenja, da bi se učinkovito uresničevanje skupnega kulturnega prostora pokazalo tudi v dejstvu, da bi predstavnik(i) manjšine, združeni v Slomak, polnomočno postal(i) izraz Sveta RTV in da bi bila ta prisotnost opredeljena tudi v zakonu.

Trst, 6. junija 2005

Uredništvo Kažipota je koordinaciji SLOMAK istega dne ob tem postavilo vprašanje, ali se morda v okviru omenjene pobude namerava SLOMAK zavzeti tudi za uresničevanje slovenskega «Zakona o zagotavljanju vidnosti in slišnosti programov RTV Slovenija in lokalnih nekomercialnih programov na območjih, kjer živi slovenska narodna manjšina v sosednjih državah». Kot je znano, smo na območju Istre in hrvaškega Primorja, kljub več kot dvajsetletnim željam in obljubam, za to še vedno prikrajšani. Odgovora nismo prejeli

- **01. 08.: Poletni tečaji slovenskega jezika v Portorožu, več informacij:**
<http://www.zrs-kp.si>

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH

Savska 41, 10 000 Zagreb

Veleposlanik: Peter Andrej Bekeš

Uradne ure:

ponedeljek - petek od 09.00 do 16.00

Tel.: (01) 63 11 000, (01) 63 11 011, faks:

(01) 61 77 236,

el. pošta: vzg@mzz-dkp.gov.si

Konzularni oddelek: tel.: (01) 63 11 014 ,

faks: (01) 61 21 511

Konzularni dan na Reki:

Slovenski dom KPD Bazovica,

Ul. Podpinjol 43:

previdoma prvo sredo v mesecu:

07. 09. 2005.

od 10.00 do 13.00 in od 16.00 do 18.00